

Published in **Oglinzi paralele și perpendiculare. Florentin Smarandache, Paradoxismul și Viteza Supraluminală**, pp. 57-60.
Editor: Octavian Blaga. Oradea: Duran's, 2013; 136 pages.
ISBN 9789731903507.

Ion Segărceanu
Antiscrisori paradoxiste

Cartea cunoscutului profesor Florentin Smarandache de la Universitatea New Mexico, Gallup – SUA, poartă acest titlu simplu și direct, cu specificarea „antiscrisori”, vrând să evidențieze de la bun început relația caldă, amicală, ca de la discipol la magister, cu reputatul om de litere Ion Rotaru, profesor la Universitatea din București, autor al monumentalei lucrări „O istorie a literaturii române de la origini până în prezent”. Apărută recent la Editura Dacoromână, sub îngrijirea directorului acestei instituții, Dr. Geo Stroe, cartea beneficiază de pertinenta prefață a poetului și inventivului matematician Florentin Smarandache – „Un mare cărturar și om de suflet, Ion Rotaru”. Aceasta este de bun augur pentru cititorii cărții, ajutându-i să înțeleagă mai bine raporturile firești între cei doi „corespondenți”, aflați în postura comunicării sincere, pasionale, a întrebărilor și așteptărilor pe care tânărul aspirant la gloria scrisului le dezvăluia experimentatului critic și îndrumător al său pe calea nobilei vocații artistice.

Literatura română și universală a cunoscut o seamă de cazuri memorabile de raporturi de strânsă colaborare între noii претенdenți la accederea în mirifica lume a purtătorilor de condei și cei aleși de ei drept spirite tutelare și călăuzitori de încredere ai lor. Într-o asemenea benefică ecuație s-a aflat, de pildă, Mihai Eminescu și statornicul său mentor Titu Maiorescu. Panait Istrate, citat de câteva ori în prezenta

carte, a datorat deschiderea propriei porți a celebrității – cum bine se știe – generoaselor aprecieri ale lui Romain Rolland, care i-a prefațat prima ediție a cărții de răsunset „Kira Kirlina”. La rândul său, „îngerul vagabond” Dimitrie Stelaru a fost „creația” criticului E. Lovinescu, care l-a găzduit la Cenuclul „Sburătorul” și i-a dedicat, de timpuriu, o încurajatoare „Planetă de poet”. În literatura canadiană este de notorietate cazul celebrei autoare L. M. Montgomery („Anne of Green Gables” etc.) care, în disperare de cauză, s-a adresat faimosului Mark Twain, cel care a atras imediat atenția asupra excepționalului său talent. Și exemplele ar putea continua...

Dominat de îndreptățitul sentiment de respect față de destinatarul scrisorilor sale, Florentin Smarandache se adresează de regulă acestuia ca de la egal la egal, cu vădite accente polemice, formulând opinii contradictorii, provocatoare, de unde și sublinierea de „antiscrisori”, folosită de însuși autorul cărții. Semnatarul acestor epistole își asumă modalitatea stilistică respectivă, în virtutea sincerei prietenii care l-a legat de prestigiosul profesor-senior, până la sfârșitul vieții acestuia (18 decembrie 2006). De altfel, în prefața cărții, autorul mărturisește cu nedisimulată plăcere: „L-am vizitat de multe ori în casa dumnealui din str. Popa Savu, nr. 50, din Capitală. Veneam de la Craiova cu trenul până la Gara de Nord, apoi cu metroul până la Piața Victoriei și de acolo, tot cu metroul, la Piața Aviatorilor. Ne retrăgeam apoi în mansasarda burdușită cu cărți: pe rafturi, pe tocul ferestrei, pe lângă pat – un imperiu livresc! Dar el știa fiecare volum unde este. Ore în șir îmi făcea prelegeri de literatură română veche (...), în vreme ce ne serveam cu câte-un pahar de vin roșu, deși pe

mine mă interesau mai degrabă avangardele și experimentele literare. Însă îl ascultam și mă gândeam cum să folosesc perimatul în modernism, cum să conexeze ariergardismul (...) și avangardismul (...). Înnoptam la el, fiindcă ne întindeam la discuții până târziu. Îmi povestea multe culise de istorie și critică literară românească, despre viața literară bucu-reșteană, despre diverși scriitori contemporani... Eu îl isco-deam, el îmi răspundea franc, binevoitor...”

Tonul „à rebours” al poetului-matematician către dascălul său literar era generat de frământările și căutările sale creatoare, de pasiunile avangardiste și irezistibila propensiune pentru paradoxism, ca un curent artistic deosebit de tentant și relevant. De altfel, în spațiul cuprinzător al tratatului său de literatură, marele critic îl onora cu titlul de indubitabil „părinte al paradoxismului”, în sensul de curent literar internațional, fapt adevărat de scrierile de acest gen publicate de Florentin Smarandache, ca și de recenta sa revistă „Paradoxism și folclor” apărută la aceeași Editură Dacoromână, precum și de programata antologie de acest gen. În „Scrisoarea a III-a” (neeminesciană), expediată din „Craiova City”, autorul se autocaracterizează în stilul său persiflant, recunoscut: „Sunt singurul poet din lume (vorbesc serios) care a scris (și publicat, sâc!) poeme în nici un vers! (...) Acesta este recordul meu mondial neegalat, de a fi reușit să compun fără cuvinte, fără litere. Poemele nu sunt gratuite, nu sunt de poantă, ele trăiesc doar prin titlu (cap), deși n-au corp, și prin imaginația cititorului. (...) Ele constituie un simbol, un ideal de neatins, năzuința spre perfect, absolut,

infiniit, pur, exhaustiv... De aceea, ele există fără a exista, și nu există existând”...

Întreaga carte este plină de asemenea voite „perle”, găselnițe surprinzătoare, formulări glumețe, jucăușe, împecheri și suceli de cuvinte, calambururi, exprimări oximorice și paradoxiste. Iată o „mostră” explicativă : „Nonsensul meu are sens, nu m-ați înțeles, iar paradoxurile mele nu sunt paradoxuri, sunt adevăruri sub alt unghi de vedere (sau de obscuritate). Mie-mi plac enorm eseurile, deoarece ele te fac să nu pricepi o iotă din și despre text, ori, dacă e posibil, contrariul”... Și așa, scrisoare după scrisoare, autorul, mascându-și prin acest procedeu adevărata adorație și prețuire față de maestrul său, se „războiește” cu sine și cu acesta, într-o sclipitoare duelare de săbii, aruncând ca un naufragiat în mijlocul oceanului, după cum însuși se ipostaziază, „o sticlă S.O.S. cu coordonatele sale culturale”. Multe alte asemenea insolite adresări fac deliciul acestei cărți, care se citește cu mult interes, ca o lungă, sinceră și relevantă „spovedanie”, cu accente surprinzătoare, urmuziene, marca Florentin Smarandache. Cu atât mai mare plăcerea lectorului, când se știe că S.O.S.-ul lansat de autor „pe culmile disperării” (după expresia lui Emil Cioran), adică pe valurile neliniștilor sale de odinioară, a fost receptat cum se cuvine de criticul mult apreciat, care a rezonat pe măsură în ampla și judicioasă „Istorie a literaturii române de la origini până în prezent”.